

Република Србија
ФАКУЛТЕТ ПЕДАГОШКИХ НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
Број: 01-2189/1-2
11.08.2025.
Ј а г о д и н а

На основу члана 11. став 3. Правилника о пријави и одбрани завршног рада на мастер академским студијама (број: 01-5812/1, од 24.12.2019.), а у складу са одлуком Наставно-научног већа Факултета, број: 01-5115/1, од 14.11.2019. године, Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу обавештава јавност

I. Ставља се на увид јавности завршни рад на мастер академским студијама, под називом *Облици сарадње васпитача предшколске установе „Дечја радост“ са локалном заједницом*, кандидата Марије П. Николић и Извештај комисије за оцену и одбрану наведеног завршног рада број 01-2189/1 од 11.08.2025. године.

II. Извештај Комисије ставља се на увид јавности објављивањем на сајту Факултета. Завршни рад на мастер академским студијама и извештај комисије стављају се на увид јавности у библиотеци Факултета.

III. Рок објављивања: 8 дана.

IV. Примедбе и предлози на урађени завршни рад на мастер академским студијама и извештај комисије достављају се у предвиђеном року преко пословног секретара.

Достављено администратору и библиотеци, и истакнуто на огласној табли 11.08.2025. године.

Шеф Службе за студентска
и наставна питања

Милан Лукић

ФАКУЛТЕТ ПЕДАГОШКИХ НАУКА УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ, ЈАГОДИНА

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ФАКУЛТЕТА

Одлуком Наставно-научног већа Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина, бр. 01-4409/1, донетој на седници одржаној 2. децембра 2024. године, образована је Комисија за оцену и одбрану завршног рада на мастер академским студијама, под називом *Облици сарадње васпитача са локалном заједницом у предшколској установи „Дечија радост“*, кандидата Марије П. Николић, II-41/2023-МС, у саставу:

Председник:

Проф. др Биљана Стојановић редовни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина, за ужу научну област Педагогија

Чланови:

1. Проф. др Оливера Цекић- Јовановић, ванредни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина, за ужу научну област Методика наставе природе и друштва
2. Проф. др Ирена Голубовић-Илић, редовни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област Методика наставе природе и друштва, ментор.

На основу процене мастер рада Комисија подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

Мастер рад под називом *Облици сарадње васпитача са локалном заједницом у предшколској установи „Дечија радост“* написан је у обиму од 44 странице.

Након насловне странице, кључне документацијске информације, резимеа (на српском и енглеском језику) и садржаја рада (5 страница), следи текст мастер рада, који је систематизован у следећа поглавља:

1. Увод (2 странице),
2. Теоријски оквир истраживања, који се састоји од три поглавља: Теоријско одређивање кључних појмова значајних за истраживање, Значај сарадње предшколске установе са локалном заједницом и Примери облика сарадње предшколске установе са локалном заједницом у области упознавања околине, при чему сваки од њих садржи и одговарајућа потпоглавља (13 страница);
3. Методолошки оквир истраживања (4 странице),
4. Анализа и интерпретација резултата (18 страница),
5. Закључна разматрања (2 странице) и
6. Литература (2 странице).

У оквиру **Увода** кандидаткиња полази од чињенице да децу интересују различите природне и друштвене појаве, покушавају да их разумеју и да се „уклопе“ у свет одраслих. Она уче читавим својим бићем посматрајући, слушајући, питајући, пробајући, уче из свега што раде, из онога што виде, чују, пробају и доживе, односно путем разних активности у

одређеном узрасту, а највише самосталним деловањем. С обзиром да не могу да спознају себе без интеракције са другим људима, управо су људи једна од најзначајнијих карактеристика у окружењу сваког детета, јер са њима дете остварује блиске односе који дају смисао, усмеравају искуства детета и на различите начине га уводе у културне праксе, стицање вештина и начине комуникације, сарадњу, преговарање и превласт у заједничким активностима, као и укључивање у заједничку игру и стваралачки процес. Да би се створили адекватни услови у окружењима у којима дете борави неопходно је да актери васпитања међусобно комуницирају, да се помажу и подржавају, а како је дете јединствено и целовито биће, богато урођеним потенцијалима, способно да активним учешћем усваја знања и вештине, неопходно је да васпитачи креирају и иницирају учешће у активностима за које дете покаже иницијативу не само у вртићу, већ и на различитим локацијама у окружењу.

У теоријском делу рада наведена су одређења основних појмова значајних за истраживање (предшколска установа, локална заједница, тема/пројекат, сарадња предшколске установе и локалне заједнице) и истакнуто да предшколске установе путем разноврсних облика реализују партнерство са окружењем у ком се налазе. Локална заједница представља окружење у којем деца могу на квалитетан начин усвајати васпитно – образовне садржаје, а сарадња између ПУ и локалног окружења остварује се учешћем деце у локалним догађајима, учешћем у акцијама и промоцијама у локалној заједници, посетама деце и васпитача локалној заједници или посетама неког из локалне заједнице предшколској установи. Локална заједница може остварити сарадњу са ПУ тако што ће обезбедити превоз и омогућити деци да из предшколске установе оду на неку удаљену локацију или обезбедити материјалну помоћ како би ПУ опремиле, иновирале и/или адаптирале свој простор. Уколико у предшколској установи не постоји адекватан простор за организацију прослава и приредби, локална заједница може да обезбеди сале, дворане, позорнице и сл., а слично важи и за организовање различитих (продајних, хуманитарних и др.) изложби.

Да би се остварила повезаност са локалном заједницом потребно је ускладити потребе дечијег вртића и локалне заједнице, односно да вртић буде што отворенији према заједници како би различите институције, организације, културни простор, простори на отвореном у локалној заједници били места за игру, учење и истраживање.

Поглавље **Методолошки оквир истраживања** структурирано је поступно навођењем најпре *проблема* истраживања одређеног питањем: *Да ли васпитачи користе све расположиве ресурсе у локалној заједници за остварење сарадње у циљу добробити деце, односно да ли предшколске установе у области Уџазнавања околине остварују сарадњу са локалном заједницом и о којим облицима сарадње је реч?* Због потребе деце раних узраста да стичу различита социјална искуства и уочавају различитости које постоје у њиховом окружењу - улоге одраслих и сопствени положај у друштвеном окружењу, властите вредности, идентитет, осећање припадништва и заједничког социјалног учешћа кандидаткиња се определила да *предмет истраживања* буду облици и начини сарадње васпитача ПУ „Дечија радост“ са локалном заједницом града Свилајнца. Циљ истраживања је био утврдити које облике и начине сарадње са локалном заједницом реализују васпитачи ПУ „Дечија радост“ у Свилајнцу и да ли су у питању сви расположиви ресурси који у локалној заједници постоје. Операционализацијом и конкретизацијом циља одређени су следећи истраживачки задаци:

- 1) Утврдити са којим су организацијама и институцијама у локалној заједници васпитачи остварили сарадњу и на који начин;
- 2) Испитати са којим представницима локалне заједнице су васпитачи остварили сарадњу и у чему се она састојала и шта је подразумевала;

3) Описати и објаснити које су облике сарадње са локалном заједницом, осим реализованих у појединим пројектима, васпитачи још могли да остваре.

У основи истраживања била је *оїшїїа хїїоїїеза* која је гласила: васпитачи кроз развијање пројекта у области упознавања околине користе различите облике и начине сарадње, али не користе све расположиве ресурсе који постоје у локалној заједници. Истраживање је спроведено коришћењем дескриптивне методе и поступка анализе садржаја педагошке документације и пројектних прича васпитача ПУ „Дечија радост“ у Свилајнцу. На основу квалитативне анализе прикупљених података изведени су одређени закључци.

Анализа и интерпретација резултата истраживања представљени су у последњем делу рада према утврђеним задацима истраживања. Укључивање локалне заједнице у живот и рад вртића значајно је за целокупан развој детета, јер у њој дете сазнаје, испробава, развија животне вештине и стиче навике. До повезивања како са ужом, тако и са широм локалном заједницом, долазимо заједничким промишљањем деце, родитеља и васпитача, шире породице, али и иницијативом саме локалне заједнице, која би требало да препозна важност непосредног истраживања и учешћа деце у њој. На тај начин дете развија социјалне компетенције, успешну социјалну комуникацију, осећај задовољства, сигурности и припадности заједници.

Детаљном анализом пројектних прича и педагошке документације васпитача ПУ „Дечија радост“ кандидаткиња је дошла до података да деца и васпитачи ове установе учествују у различитим дешавањима у локалној заједници (прославама, фестивалима, еколошким и др. акцијама). Осим са Центром за културу, предшколска установа сарадњу остварује са градском библиотеком, основном школом, Природњачким центром, средњом Пољопривредно – ветеринарском школом, а та сарадња подразумева посету деце различитим институцијама и организацијама са циљем да обогате и прошире своја искуства и дотадашња знања. Такође, деца посећују и градске паркове у Свилајнцу са циљем да истраже своје природно окружење, чиме је претпоставка да васпитачи сарађују са различитим организацијама и институцијама у локалној заједници потврђена.

Када је у питању сарадња ПУ са различитим представницима локалне заједнице која се остварује на тај начин што, у зависности од теме/пројекта који се реализује, васпитачи позивају локалне представнике да дођу у вртић и са децом разговарају о питањима, проблемима и темама које су деци смислене и инспиративне за истраживање, у периоду од јануара до септембра 2024. године, сем гостовања глумаца који су у вртићима изводили дечије представе, других облика сарадње није било. Упркос пројектима који су се у том периоду реализовали, а у оквиру којих је било објективних разлога за такав вид сарадње, представници локалне заједнице, из нама непознатих разлога, нису долазили у објекте предшколске установе.

Имајући у виду ресурсе који постоје у општини Свилајнац и самом граду, кандидаткиња у последњем поглављу наводи облике сарадње са локалном заједницом који су могли да буду, али нису остварени. Сарадња са књижарама, туристичком агенцијом, продавницом хране за кућне љубимце, ветеринарском амбулантом, продавницом здраве хране, цвећаром, штампаријом, локалним угоститељским објектима описана је и објашњена у складу са називима пројекта који су се у периоду истраживања остваривали у појединим васпитним групама. Овај део мастер рада има највећи значај, јер показује да васпитачи, упркос идејама и ресурсима који им у Свилајнцу стоје на располагању, нису били довољно креативни, заинтересовани, ни компетентни да истраживања деце учине потпунијим, смисленијим, квалитетнијим и интересантнијим. Осим тога, све наведене идеје и предлози не захтевају никаква додатна материјална улагања, а остварени на тај начин како је кандидаткиња описала дали би велики допринос свеукупном развоју деце.

У поглављу **Закључна разматрања** истакнуто је да човек, као сложено биће, не може у потпуности да спозна себе без интеракције са другима, па је због тога потребно да локална средина у којој дете одраста буде оптимално подстицајна. Да би се створили адекватни услови у окружењима у којима дете борави неопходно је да актери васпитања међусобно комуницирају, да се помажу и подржавају. Васпитачи ПУ „Дечија радост“ из Свилајнца сарађују са различитим организацијама и институцијама у локалној заједници, али је, навођењем конкретних примера сарадње који су додатно могли да буду остварени, истраживање показало да су расположиви ресурси у локалној заједници у веома малој мери искоришћени. С тим у вези, потребно је подстаћи васпитаче и оснажити их да не избегавају теме и пројекте за које немају адекватна предзнања, већ да преузму улогу ко-истраживача са децом и да на „путу“ сазнавања потраже помоћ стручњака и експерата за поједине области из локалне заједнице.

Закључак и предлог

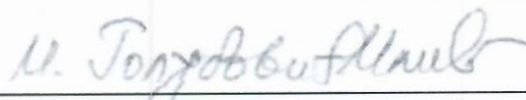
Имајући у виду да је, по актуелним Основама предшколског васпитања и образовања, сарадња са локалном заједницом један од важнијих и незаобилазних сегмената рада са децом раних узраста, овај мастер рад представља оригиналан и значајан допринос даљем развоју партнерства са локалном заједницом, као важним аспектом функционисања предшколске установе и унапређења квалитета њеног рада. Истраживањем облика и начина сарадње васпитача ПУ „Дечија радост“ у Свилајнцу са локалном заједницом утврђено је који су и у којој мери су искоришћени расположиви ресурси у заједници, па се значај резултата истраживања огледа управо у позитивним примерима, али и могућностима на пољу сарадње са појединим ресурсима.

Комисија, у складу са наведеним, предлаже Наставно-научном већу да усвоји поднети извештај и одобри јавну одбрану завршног мастер рада на тему *Облици сарадње васпитача са локалном заједницом у предшколској установи „Дечија радост“*, кандидата Марије П. Николић, II-41/2023-МС.

К о м и с и ј а:

Проф. др Оливера Цекић- Јовановић, ванредни професор
Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу,
Јагодина, за ужу научну област
Методика наставе природе и друштва, члан

Проф. др Биљана Стојановић, редовни професор
Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу,
Јагодина, за ужу научну област
Педагогика, члан

Проф. др Ирена Голубовић-Илић, редовни професор
Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу,
Јагодина, за ужу научну област
Методика наставе природе и друштва, ментор